

Kodeks wyborczy

Stan prawny na 13 sierpnia 2019 r.

Wolters Kluwer

Kodeks wyborczy

Stan prawny na 13 sierpnia 2019 r.

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

6. WYDANIE

Stan prawny na 13 sierpnia 2019 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Łamanie
Faktoria Wyrazu Sp. z o.o.

Układ typograficzny
Kamila Tomecka

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2019

ISBN 978-83-8160-961-6
6. wydanie

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy	9
Dział I. Przepisy wstępne.....	11
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	11
Rozdział 2. Prawa wyborcze.....	14
Rozdział 3. Obwody głosowania.....	16
Rozdział 4. Rejestr wyborców.....	22
Rozdział 5. Spis wyborców.....	27
Rozdział 5a. Przekazywanie informacji o wyborach wyborcom.....	34
Rozdział 6. Przepisy wspólne dla głosowania.....	36
Rozdział 6a. Głosowanie korespondencyjne przez wyborców niepełnosprawnych	46
Rozdział 7. Głosowanie przez pełnomocnika.....	52
Rozdział 7a. (<i>uchylony</i>).....	57
Rozdział 8. (<i>uchylony</i>).....	57
Rozdział 9. Ustalanie wyników głosowania w obwodzie.....	57
Rozdział 10. Protesty wyborcze	65
Rozdział 11. Komitety wyborcze	66
Rozdział 11a. Mężowie zaufania i obserwatorzy społeczni.....	74
Rozdział 12. Kampania wyborcza	76
Rozdział 13. Kampania wyborcza w programach nadawców radiowych i telewizyjnych	81
Rozdział 14. Finansowanie wyborów z budżetu państwa	85
Rozdział 15. Finansowanie kampanii wyborczej.....	87

Dział II. Organy wyborcze	103
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	103
Rozdział 2. Państwowa Komisja Wyborcza.....	106
Rozdział 3. Komisarze wyborczy	117
Rozdział 4. Okręgowa komisja wyborcza.....	121
Rozdział 5. Rejonowa komisja wyborcza	123
Rozdział 6. Terytorialna komisja wyborcza	124
Rozdział 7. Obwodowe komisje wyborcze	127
Rozdział 8. Krajowe Biuro Wyborcze	133
Rozdział 9. Urzędnicy wyborczy	136
Dział III. Wybory do Sejmu.....	140
Rozdział 1. Zasady ogólne	140
Rozdział 2. Okręgi wyborcze.....	143
Rozdział 3. Zgłaszanie kandydatów na posłów.....	145
Rozdział 4. Karty do głosowania	155
Rozdział 5. Sposób głosowania i warunki ważności głosu.....	156
Rozdział 6. Ustalanie wyników głosowania i wyników wyborów w okręgu wyborczym	157
Rozdział 7. Ogłaszanie wyników wyborów do Sejmu	162
Rozdział 8. Ważność wyborów	163
Rozdział 9. Wygaśnięcie mandatu posła i uzupełnienie składu Sejmu	166
Rozdział 10. Kampania wyborcza w programach publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych.....	169
Dział IV. Wybory do Senatu.....	171
Rozdział 1. Zasady ogólne	171
Rozdział 2. Okręgi wyborcze.....	172
Rozdział 3. Szczególne zadania komisji wyborczych.....	173
Rozdział 4. Zgłaszanie kandydatów na senatorów	174
Rozdział 5. Karty do głosowania	175
Rozdział 6. Sposób głosowania i warunki ważności głosu.....	175
Rozdział 7. Ustalanie wyników głosowania i wyników wyborów w okręgu wyborczym	176
Rozdział 8. Ogłaszanie wyników wyborów do Senatu	179
Rozdział 9. Wygaśnięcie mandatu senatora i uzupełnienie składu Senatu.....	179

Rozdział 10. Kampania wyborcza w programach publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych	183
Rozdział 11. Szczególne zasady finansowania kampanii wyborczej do Senatu.....	184
Dział V. Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej.....	185
Rozdział 1. Zasady ogólne	185
Rozdział 2. Zgłaszanie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej	188
Rozdział 3. Karty do głosowania	193
Rozdział 4. Sposób głosowania i warunki ważności głosu.....	194
Rozdział 5. Ustalanie wyników głosowania i wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej. Ważność wyborów	195
Rozdział 6. Kampania wyborcza w programach publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych	199
Rozdział 7. Finansowanie kampanii wyborczej.....	200
Dział VI. Wybory do Parlamentu Europejskiego.....	201
Rozdział 1. Zasady ogólne	201
Rozdział 2. Komisje wyborcze i okręgi wyborcze	204
Rozdział 3. Zgłaszanie kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego	205
Rozdział 4. Kampania wyborcza w programach publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych	208
Rozdział 5. Ustalanie wyników głosowania i wyników wyborów	209
Rozdział 6. Ogłaszanie wyników wyborów do Parlamentu Europejskiego	215
Rozdział 7. Wygaśnięcie mandatu. Utrata mandatu	216
Dział VII. Wybory do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego.....	219
Rozdział 1. Zasady ogólne	219
Rozdział 2. Obsadzenie mandatów bez głosowania.....	223
Rozdział 3. Ogłaszanie wyników wyborów na obszarze kraju	223
Rozdział 4. Wygaśnięcie mandatu radnego. Wybory uzupełniające i przedterminowe.....	224
Rozdział 5. Zmiany w podziale terytorialnym państwa	228
Rozdział 6. Ważność wyborów	230
Rozdział 7. Zgłaszanie kandydatów na radnych.....	233

Rozdział 8. Nadawanie numerów zarejestrowanym listom kandydatów.....	237
Rozdział 9. Kampania wyborcza w programach publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych.....	240
Rozdział 10. Przepisy szczególne dotyczące wyborów do rad gmin.....	241
Rozdział 11. Przepisy szczególne dotyczące wyborów do rad powiatów	257
Rozdział 12. Przepisy szczególne dotyczące wyborów do sejmików województw.....	260
Dział VIII. Wybory wójta, burmistrza i prezydenta miasta.....	264
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	264
Rozdział 2. Zgłaszanie kandydatów na wójta.....	268
Rozdział 3. Karty do głosowania	271
Rozdział 4. Sposób głosowania, warunki ważności głosu i ustalanie wyników wyborów.....	272
Rozdział 5. Kampania wyborcza w programach publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych.....	274
Rozdział 6. Wygaśnięcie mandatu wójta	275
Dział IX. Przepisy karne	277
Dział X. Przepis końcowy.....	286
ZAŁĄCZNIKI.....	287
Załącznik Nr 1. Wykaz okręgów wyborczych do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.....	287
Załącznik Nr 2. Wykaz okręgów wyborczych do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.....	296
Załącznik Nr 3. Wykaz okręgów wyborczych w wyborach do Parlamentu Europejskiego	309
Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy	311
Skorowidz.....	323

USTAWA

z dnia 5 stycznia 2011 r.

KODEKS WYBORCZY¹

(tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 684;
zm.: Dz.U. z 2018 r. *poz. 130*; z 2019 r. *poz. 1504*)

---

¹ Przepisy niniejszej ustawy wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 93/109/WE z 6 grudnia 1993 r. ustanawiającej szczegółowe warunki wykonywania prawa do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami oraz dyrektywy Rady 94/80/WE z 19 grudnia 1994 r. ustanawiającej szczegółowe zasady korzystania z prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii zamieszkałych w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami.

KODEKS WYBORCZY

OSTATNIE ZMIANY:

- **1 stycznia 2019 r.**, z *pierwszym dniem kadencji Sejmu następującej po kadencji, w czasie której niniejsza ustawa weszła w życie* – ustawa z 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. poz. 130 ze zm.)
  - **13 lutego 2019 r.** – ustawa z 31 stycznia 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy (Dz.U. poz. 273)
  - **12 kwietnia 2019 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 22 lutego 2018 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks wyborczy (Dz.U. poz. 684)
  - **10 sierpnia 2019 r.** – ustawa z 31 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz ustawy o referendum ogólnokrajowym (Dz.U. poz. 1504)
-

Dział I

Przepisy wstępne

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Zakres regulacji

Art. 1. Kodeks wyborczy określa zasady i tryb zgłaszania kandydatów, przeprowadzania oraz warunki ważności wyborów:

- 1) do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego;
- 5) wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

Zasada osobistego głosowania

Art. 2. W wyborach głosować można tylko osobiście, chyba że kodeks stanowi inaczej.

Jednokrotne głosowanie w tych samych wyborach

Art. 3. W tych samych wyborach głosować można tylko jeden raz.

Dzień głosowania

Art. 4. Wybory odbywają się w dniu wolnym od pracy.

Definicje legalne

Art. 5. Ilekroć w kodeksie jest mowa o:

- 1) wyborach – należy przez to rozumieć wybory do Sejmu i do Senatu, wybory Prezydenta Rzeczypospolitej, wybory do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, wybory do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast;
- 2) referendach – należy przez to rozumieć referenda ogólnokrajowe i referenda lokalne;
- 3) organach stanowiących jednostek samorządu terytorialnego – należy przez to rozumieć, odpowiednio, rady gmin, rady powiatów i sejmiki województw;
- 4) radzie gminy – należy przez to rozumieć także radę miasta na prawach powiatu;
- 5) radzie – należy przez to rozumieć także sejmik województwa;
- 6) wójcie – należy przez to rozumieć także burmistrza i prezydenta miasta;
- 7) zakładzie leczniczym – należy przez to rozumieć zakład leczniczy, w którym podmiot leczniczy wykonuje działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne lub stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż świadczenia szpitalne, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 i 2219);
- 8) domu pomocy społecznej – należy przez to rozumieć także placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, z późn. zm.);
- 9) stałym zamieszkaniu – należy przez to rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu;
- 10) numerze ewidencyjnym PESEL – należy przez to rozumieć, w odniesieniu do obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 11) wyborcy niepełnosprawnym – należy przez to rozumieć wyborcę o ograniczonej sprawności fizycznej, psychicznej, umysłowej lub w zakresie zmysłów, która utrudnia mu wzięcie udziału w wyborach;

- 12) znaku „x” – rozumie się przez to co najmniej dwie linie, które przecinają się w obrębie kratki;
- 13)² obwodowej komisji wyborczej – należy przez to rozumieć odpowiednio obwodową komisję wyborczą, o której mowa w art. 181a § 1 pkt 1, lub obwodową komisję wyborczą ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie albo obwodową komisję wyborczą ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie, o których mowa w art. 181a § 1 pkt 2.

Zwolnienie z opłat administracyjnych i kosztów sądowych

Art. 6. Wszelkie pisma oraz postępowanie sądowe i administracyjne w sprawach wyborczych są wolne od opłat administracyjnych i kosztów sądowych.

Tłumaczenie dokumentów na język polski

Art. 7. Dokumenty wymagane na podstawie przepisów kodeksu niesporządzone w języku polskim są składane wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski.

Przekazywanie, przechowywanie i udostępnianie dokumentów z wyborów

Art. 8. § 1. Dokumenty z wyborów są przekazywane do archiwów państwowych i mogą być udostępniane.

§ 1a. Dokumenty z wyborów są przechowywane przez okres co najmniej 5 lat.

§ 2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej oraz Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przekazywania, przechowywania i udostępniania dokumentów z wyborów, ze szczególnym uwzględnieniem okresu, po jakim muszą być one przekazywane do archiwów państwowych, potrzeby ochrony przekazywanych, przechowywanych materiałów i zawartych w nich danych oraz podmiotów, którym dokumenty mogą być udostępniane.

---

² Art. 5 pkt 13 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z 31 stycznia 2019 r. (Dz.U. poz. 273) zmieniającej nin. ustawę z dniem 13 lutego 2019 r.

W 6. wydaniu książki uwzględniono najnowsze zmiany wynikające m.in. z ustaw:

- z 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych,
- z 31 stycznia 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy,
- z 31 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz ustawy o referendum ogólnokrajowym.

W książce zamieszczono skorowidz przedmiotowy, ułatwiający odnalezienie poszczególnych instytucji, a zaakcentowane kolorowym tłem tytułiki przed artykułami Kodeksu wyborczego objaśniają ich sens.

Publikacja jest przeznaczona dla osób zainteresowanych problematyką wyborczą.

LEXOTEKA
więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8160-961-6

CENA 13,90 Zł (W TYM 5% VAT)